

Egzystencjalizm

Egzystencjalizm skupia się na indywidualnej wolności i odpowiedzialności. W tym kontekście sumienie jest narzędziem do wyboru i definiowania własnych wartości oraz do stawiania czoła konsekwencjom tych wyborów. W tym kontekście każdy człowiek musi znaleźć własną drogę moralną, a sumienie jest wewnętrznym głosem, który wskazuje na naszą odpowiedzialność za własne życie.

Ten nurt filozoficzny z kolei jest moim rozumieniu powiązany już z dość szerokim spektrum wszystkiego tego, co najogólniej rzecz biorąc, możemy nazwać rezultatem. Jest to o tyle ważne, że samo pojęcie konsekwencji jako nieodłącznego i niechybnie następującego po dokonaniu określonej decyzji zdarzenia – jest w całym procesie decyzyjnym istotą rzeczy.

Takie postawienie sprawy zakłada już u swych podstaw wyraźne doprecyzowanie kwestii podejmowania decyzji przez wzgląd na jej wynik, a więc obliuguje nie

jako decydującego się, aby gruntownie zastanowił się nie tylko nad swoimi własnymi intencjami co do tego, czy są szczerze, ale także co do konsekwencji swoich poczynań w najbardziej szerokim tego słowa znaczeniu.

Oczywiście im podmiot taki jest bardziej świadomy, światły i ugruntowany we właściwym – starannym kształtowaniu własnego sumienia, tym łatwiej będzie mu rozróżniać dobre i skuteczne decyzje od krzywdzących i nieskutecznych, a także, co znamienne, będzie dość swobodnie poruszał się samym gąszczu tego, co powinno być priorytetowe, a co stale aktualne, dzięki czemu będzie potrafił tworzyć swoją długofalową strategię odpowiedzialności na gruncie trafnych poczynań taktycznych, które taką formę decyzyjności będą ostatecznie gwarantować.

Co to jednak znaczy podjąć dobrą decyzję w kontekście odpowiedzialności?

Otóż decyzja taka po pierwsze będzie

cechowała się ujęciem możliwie szerokiego horyzontu oddziaływania i wpływu, jaki wywiera ona na cały obszar jej konsekwencjom podporządkowany.

Kolejno będzie brała pod uwagę zasadę obopólnej korzyści, tak, aby zgodnie z regułą możliwie najdalej posuniętego obiektywizmu sięgać do zdrowych źródeł kształtowania wspólnej przyszłości nie tylko decydujących oczywiście, ale także wszystkich tych, którzy określoną decyzją zostaną objęci.

Trzecim fundamentem powinna być zasada sprawiedliwości, a więc trzeźwego, skrupulatnego i wyważonego doboru kryteriów, które wymagać będą logicznej oceny sytuacji, bez zbędnego nacechowania emocjonalnego, i to zarówno w kontekście uprzedzeń, jak i zbytnej wylewności – nadgorliwości, której wynikiem często jest bardziej lub mniej jaskrawa lekkomyślność.

Czwartym filarem takiej decyzji powinna być świadomość wagi i podejmowania

decyzji co do istoty, a więc należy mieć w tym miejscu staranie o jej jak najlepszą jakość oraz o niezbędny do tego czas, aby mogła ona swobodnie zostać ukształtowana, podjęta i w sposób odpowiedni wdrożona.

Kolejny, piąty już element odpowiedzialnej decyzji to zwrócenie uwagi na wcześniej już omawiane intencje – co do ich czystości – szczerości, a także zasadności, czyli słuszności oraz ich intensywności, to znaczy powinny być one wyraziste i bez negatywnych konotacji, czyli nie powinny mieć w swoim założeniu żadnej krzywdy, zwłaszcza wyrządzonej niesprawiedliwie i w sposób barbarzyński – nieokrzesany.

Szóstym elementem odpowiedzialnej decyzji jest możliwie precyzyjne uwzględnienie okoliczności, które mogą pojawić się nieoczekiwanie, na tyle na ile to oczywiście możliwe.

Jest to potrzebne szczególnie wtedy, gdy można spodziewać się wstępnie takich czynników, które w rezultacie mogą

wdrożeniu takiej odpowiedzialnej decyzji w jakikolwiek sposób zagrozić i należałoby w tym miejscu również zastanowić się nad tym, w jaki sposób można temu skutecznie przeciwdziałać poprzez eliminowanie czynników, które mogłyby zawieść w samej konstrukcji decyzji, ale także tych, które potencjalnie mogą pojawić się z zewnątrz.

Ostatnim siódmym elementem takiej decyzji powinno być uwzględnienie samych rezultatów, jakie taka decyzja ma spowodować, a powinny być one takie, aby poza sytuacją najwyższej konieczności nie przynosiły szkody nikomu, kto w obrębie jej działania będzie włączony.